

neyvan dugdi at ganga, hon var ikki tvey ár. Eg gav teimum tað sum eftir var av appelsinini.

- Tú skuldi sæð takksemi í eygum teirra. Tárinu runnu eftir kinnunum, so fegnar vóru tær.

- Tá gerst tú bleytur um hjartað, ásannar hermaðurin.

Aðrar hendingar eru ikki nærmáind so friðarligar sum henda. Símun Jákup sigur frá einu ferðini, hann var í Sarajevo.

- Vit vóru komnir ov tíðliga á ein fund, og tí fóru vit inn á eina matstovu at bíða.

- Tað var eyðsæð, at har sótu tær lokalu hetjurnar, og ein teirra vendir sær til ein ST-hermann úr Fraklandi. Hetjan tosaði enskt, sum fransmaðurin ikki skilti.

- Hann spurdi fransmannin, um hann visti, hvussu stutt lívið kundi vera. Hesin nikkar bara, og í tí sama kemur ein tilvildarligur maður inn á matstovuna.

Skeyt ein tilvildarligan mann

- Lokala hetjan gjørdi ikki mætari enn at hann tók til byrsuna og skeyt mannin til deyðis í tí sama. Uttan at blunka segði hann við fransmannin: - So stutt er millum lív og deyða!

- Tá tú ert viti til slíkt vitloysi, hugsar tú als ikki. Tú stendur bara har, men tú gerst rættiliga harður, skúgvart tað til viks og vónar bert, at tú ongantíð aftur fert at hugsa um hendingina.

- Fåa hermenn sálarliga viðgerð, tá teir eru fyrri harðbrenndum upplivingum?

- Sálarførðingar eru eisini á hermaðarstøðunum, og tú kanst fara til teirra, um tú hevur brúk fyrri tí. Eg havi ikki tosað við teir í Bosnia, men tá vit koma til Danmarkar, eftir fyrsta hálva árið í hertænastu, kanna sálarførðingar okkum, fyrri at vita, um vit hava fingið sálarligt mein í krígunum.

- Hetta verður gjørt við at seta okkum spurningar o.a. kanningar, ið vara ein dag. Eg veit ikki um tað hevur nakran týðning.

- Orsøkin til at hermenn fáa sálarliga kanning tá teir koma heim aftur, kemst av, at nakrar hendingar hava verið í Danmark, har hermenn hava myrt fólk í Danmark, tá teir komu heim aftur.

- Tað snýr seg m.a. um at hava viðurskiftini í lagi, áðrenn tú fert í krígg. Eitt nú gjørdi ein genta tað liðugt við ein dana, meðan hann var í Bosnia. Tá hann kom heimaftur, skeythann nýggja drongin hjá gentuni.

ST-hermenn hava nú fingið útgonguforboð eftir at tað er myrkt í Tuzla. Fleiri vandamiklir samanbrestir hava verið millum fólkjóð og útlendsku hermenninar.

- Júst henda dagin eg fór heim, skuldu vit flúgva úr Split til Danmarkar. Vit vóru nakrir norðurlendingar, sum fóru ein túr í býin, nú vit ikki høvdu verið úti í langa tíð.

Gjald - ella tú verður skotin

- Ein taxabilur kom eftir okkum, og vit koyrdur einar 10 minuttir. Bílførarin segði, at vit skuldu gjalda 90 mark, umleið 400 krónur, men tað helt eg vera í so nógv.

- Vanliga vinna fólk eini 20 markar um mánaðin, so kanst tú sjálv meta um, hvussu nógv bílførarin kravdi.

- Taxaførarin tók byrsuna fram, peikaði á meg og segði: - Ger so væl at gjalda!

- Hevði eg ikki galdið beinanvegin, so lá eg úti í Grøv í dag, sigur Símun Jákup Højsted, eins og fyrri at lýsa, hvussu kríggið umskapar eitt vanligt fólk til brotsmannalið, froyndini at yvirleiva í hesum døgum.

- Hví útseta seg fyrri slík- um, tá tú annars kundi liva friðarlíga í Føroyum. Er tað tí tær dámar at uppliva slíkt?

- Um nakar dámar slíkt, so munnu tey hava fingið álvarsigan brest í høvdið, heldur Símun Jákup, og ristir høvdið.

Barnalærdómur

- Mamma segði altíð við meg, at um ein fer undir nakað, so skal tað gerast liðugt.

- Eg valdi at fara í hertænastu, og ein partur av arbeiðinum, sum eg valdi mær, var at fara út sum ST-hermaður. Sjálvur haldi eg, at hetta arbeiði er áhugavert. Tú fært roynt teg, og avbjóðingin er, at tú noyðist at hava tamarhald á tær sjálvum, hvat so hendir.

- Mær dámar væl, at hvør dagur ikki líkist øðrum, og at nakað hendir, har sum eg eri.

- Hvørjar ætlanir hevur tú fyrri framtíðina?

- Eg havi nú verið eitt ár í Bosnia, og eg veit ikki rættiliga, um eg skal binda meg fyrri hálvt áfrat, men annars havi eg ætlanir um at sleppa at arbeiða í Siriuspatruljuni í Grønlandi. Tað hevði eg hildið verið hóskandi avbjóðing, eftir tíðarskeiðið sum ST-hermaður í gamla Jugoslavia, sigur Símun Jákup Højsted.

Orð: Dagny Myndir: Kalmar

Mismunur millum hjún og sambúgvar

- Tað er av stórum týðningi, at Javnstøðulógin verður sett í gildi í Føroyum. Mismunur verður ikki bert gjørdur mótvegis kvinnuni. Hann kann eins væl raka mannin, var niðurstøðan á kvinnuskeiði á Tvøroyri, sum arbeiðsbólkur innan Javnaðarflokkin skipaði fyri í vikuskiftinum

Kvinnuskeið hava verið á Háskúlanum fyrri jóli, og á Tvøroyri í 5. februar, sum ein arbeiðsbólkur innan Javnaðarflokkin skipaði fyrri. Tilsamans hava 27 kvinnur lutikið á hesum skeiðum.

Seinasta leygardag var kvinnuskeið á Hotel Tvøroyri, har 15 luttakarar hittust at tosa um kvinnumál.

Skeiðleiðarar vóru Elsa Birgitta Egholm og Elin Lindenskov.

Hóast kvinnurnar í Suðuroy tykjast at vera meira aktivar politiskt enn norðanfryr, so vóru tær eisini

Á kvinnuskeiðinum á Tvøroyri, var spurningurin um Javnstøðulógina umrøddur

Ein arbeiðsbólkur í Javnaðarfelagnum hevur tikið stig til kvinnuskeið. Í næstum fara tær at leggja framhaldsskeið til rættis

Kvinnur í Suðuroy eru politiskt meira aktivar enn kvinnur norðanfjórðs, halda skeiðleiðarar

feagnar um hetta tiltakið, sum m.a. fevndi um, hvussu tú skalt føra teg fram, tá tú heldur røðu, hvussu tú skalt málbera teg, og hvussu tú best færir tíni sjónarmið fram, sigur Elsa Birgitta Egholm.

Upptakur av venjingini

Nógv varð tosað og eisini vant framman fyrri videotól- ið, so luttakarar rættiliga kundu siggja, hvussu tær skuldu bera seg at, og hvat var tíni heppið í hesum "framfærslum".

Seinastu tíðina hevur ikki verið tosað nógv um Javnstøðulógina. Hetta máli var tó tikið upp á skeiðnum, og nógv og áhugaverd sjónarmið komu eisini fram í hesum sambandi, sigur Elin Lindenskov.

- Kvinnurnar tosaðu um javnstøðu millum kynini, og hóast tú kundi hugsað, at hetta evnið bert snúi seg um at skapa kvinnum betri kor, so var tað ikki hetta, sum vakti størsta ans, men meira hvussu mismunur verður gjørdur á hjúnnum og sambúgvum.

- Eitt nú eru ikki somu reglur galdandi fyrri fólk, um tey hava "páppir" uppá hvørt annað, ella ikki.

- Í samband við arbeiðsloysið kom fram, at um ein giftur arbeiðsleysur maður stendur til at fara úr Arbeiðsloysisskipanini, hevur hann ikki rætt til at fáa stuðul sambært forsorgarlógini